

Gladheidbestrijdingplan Gemeente Lingewaal

Seizoen 2014 – 2015

**Afdeling Ruimtelijke Zaken
Juli 2014**

Inhoudsopgave

1. Algemeen.....	3
2. Organisatiestructuur.....	4
2.1. Personeel.....	4
2.2. Strooiroutes.....	5
2.3. Materieel.....	5
2.4. Zoutopslag.....	5
2.5. Menginstallatie.....	6
2.6. Zoutverbruik.....	6
2.7. Gladheidsmeldsysteem.....	6
2.8. Seizoensduur.....	7
3. Routes.....	8
3.1. Hoofdroutes.....	8
3.2. Vrijliggende fietspaden.....	9
3.3. Bijzondere locaties.....	9
3.4. Overige wegen.....	9
3.5. Pleinen, trottoirs, (wandel)paden e.d.....	9
3.6. Bedrijventerreinen.....	10
3.7. Dijkstoepen.....	10
3.8. Gladheidsbestrijding voor derden.....	10
3.9. Aansluiting andere beheerders.....	10
4. Gladheidsbestrijdingstrategie.....	11
4.1. Preventief strooien.....	11
4.2. Curatief strooien.....	11
5. Milieu.....	11
6. Controle.....	12
7. Wegmeubilair.....	12
8. Voorlichting, communicatie en klachten.....	12
8.1. Voorlichting.....	12
8.2. Communicatie overheden.....	13
8.3. Klachtenregistratie.....	13
Bijlage A.....	14
Bijlage B.....	15

1. Algemeen.

De gemeente Lingewaal is, op grond van Artikel 15 e.v. van de Wegenwet, verantwoordelijk voor het onderhoud aan de openbare wegen. Daarop aansluitend is de gemeente op basis van de artikelen 6:162 en 6:174 van het Burgerlijk Wetboek (BW) aansprakelijk bij schade door tekortkomingen in dit onderhoud.

Om te voorkomen dat de gemeente aansprakelijk wordt gesteld doet deze op haar wegen aan gladheidbestrijding welke ontstaat of is ontstaan door winterse omstandigheden.

Belangrijk punt bij deze taak is te weten dat een wegbeheerder een inspanningsverplichting heeft en geen resultaatsverplichting.

In de praktijk komt het hier op neer dat de gemeentelijke zorgplicht dus niet zover gaat dat de berijdbaarheid van de weg te allen tijde gegarandeerd is. De gemeente is daarom niet aansprakelijk voor schade ten gevolge van gladheid, wanneer zij aan kan tonen dat aan al haar verplichtingen is voldaan.

Gezien het bovenstaande is het daarom belangrijk de gladheidbestrijding goed in de organisatiestructuur te verankeren.

Om de juridische risico's te beperken moeten de volgende punten in acht worden genomen.

- I. Jaarlijks stelt het college van B&W een actueel gladheidbestrijdingplan vast waarin het gemeentelijke beleid voor de gladheidbestrijding is opgenomen.

In het plan moet zijn opgenomen:

- a. Prioriteitstelling van wegen;
 - b. Systematische controle op het effect van de genomen maatregelen;
 - c. Risico's in kaart brengen;
 - d. Klachtenregistratiesysteem;
 - e. Manier waarop het gladheidbestrijdingplan wordt gecommuniceerd.
- II. Procedure om snel en doeltreffend te handelen bij winterse omstandigheden.
 - III. Voor aanvang van het winterseizoen de burger en weggebruiker inlichten.

De bovengemelde punten zullen in dit plan verder worden uitgewerkt.

Als in het document gladheidbestrijding wordt genoemd is hier mee bedoeld de gladheid welke ontstaat door winterse omstandigheden.

2. Organisatiestructuur.

Verantwoordelijk voor de organisatie van de gladheidbestrijding is de afdelingsmanager Ruimtelijke Zaken. Om korte lijnen te hebben is de coördinatie tijdens het strooiseizoen neergelegd bij de teamleider Groen.

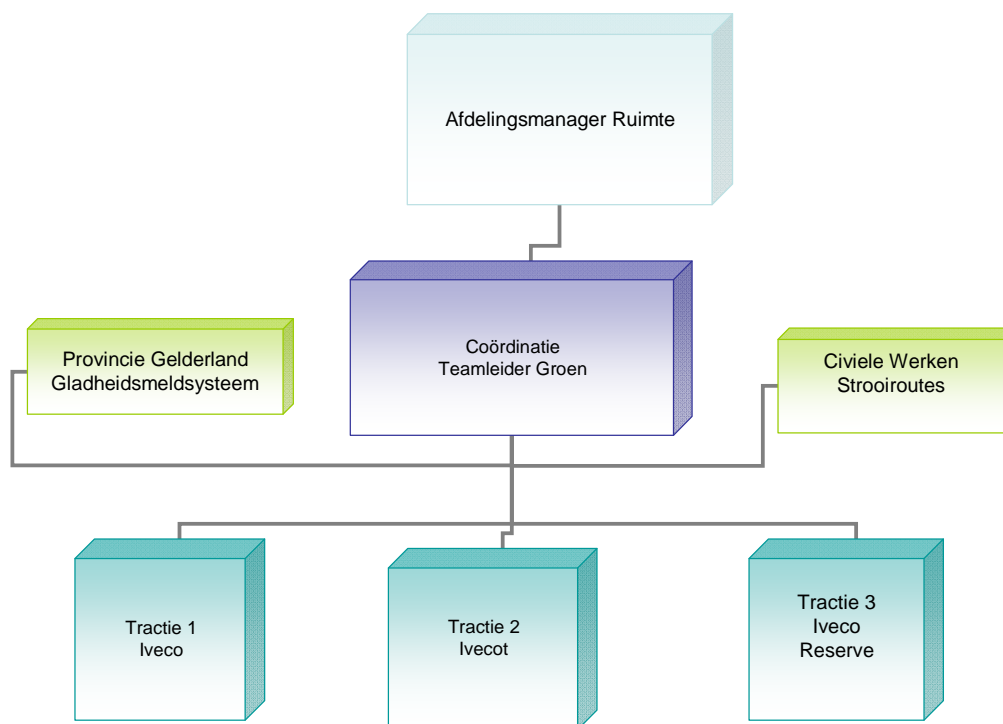
Het daadwerkelijke strooien en de bediening van het gladheidmaterieel gebeurt door de medewerkers van de gemeentelijke buitendienst.

In de praktijk blijkt dat een groot gedeelte van de acties binnen de normale werktijden plaatsvinden maar de meeste acties(60%) gebeuren in de weekend-, avond- of nachtelijke uren.

Onderlinge communicatie tussen teamleider en de strooiploegen verloopt via semafoon en (mobiele) telefonie.

2.1. Personeel.

Organigram gladheidbestrijding

Om de gladheid op gemeentelijke wegen adequaat te kunnen bestrijden stelt team Civiele Werken in samenspraak met de teamleider Groenbeheer, voor aanvang van het seizoen, een strooschema op.

In dit schema zijn de volgende onderwerpen opgenomen:

- Wanneer er wordt gestrooid;
- Welke hoeveelheden worden gebruikt;
- Hoe zijn de teams(tracties) samengesteld;
- Op welke wijze eventuele overuren worden verrekend(uitbetaling, TVT, etc.);

- Hoe de teams zijn te bereiken.

De deelnemers worden uiterlijk begin oktober geïnstrueerd over de te strooien routes en het te gebruiken materieel.

2.2. Strooiroutes.

De gemeente Lingewaal heeft in totaal ca. 140km weg in haar beheer. Hiervan ligt grofweg 100km in het buitengebied en de resterende 40km binnen de vijf woonkeren: Asperen, Heukelum, Herwijnen, Spijk en Vuren.

Het strooien van alle gemeentelijke wegen is een erg dure optie omdat hiervoor minimaal zes tracties(combinatie strooier/sneeuwplough/vrachtauto) noodzakelijk zijn. Dit zou neerkomen op een bedrag van € 150.000,-- per jaar.

De ervaring leert dat de inzet van een dergelijk apparaat niet strikt noodzakelijk is voor een afdoende gladheidbestrijding.

Om deze reden is bij het opstellen van de strooiroutes een afweging gemaakt welke wegen wel en welke wegen niet behandeld worden.

Hierbij is als uitgangspunt genomen dat weinig bereden wegen en wegen waarop een lage snelheid geldt in principe niet gestrooid worden.

Door de gemaakte keuzes kan de gemeente Lingewaal uiteindelijk met een tweetal tracties volstaan.

De te strooien wegen zijn in hoofdstuk 3 van dit document nader benoemd.

2.3. Materieel.

Het gladheidbestrijdingsmaterieel staat gestationeerd op de gemeentewerf aan de Achterweg 26 in Heukelum. Bij een reguliere actie zal gebruik gemaakt worden van de eerder genoemde tracties(2).

Dit kan bij extreme weersomstandigheden worden uitgebreid met een derde tractie. Deze tractie is tevens de reserve tractie welke ingezet zal worden bij een eventuele storing van één der tracties.

Momenteel is het volgende materieel beschikbaar:

- Iveco Daily(2012) met Schuitemaker Iglo opzet-natzoutstrooier(2013);
- Iveco Daily(2009) met Schuitemaker Iglo opzet-natzoutstrooier(2013);
- Iveco Daily(2012) met Nido Stratos natzoutstrooier(2011)/reserve);
- Tractor voor het laden van zout.

Indien noodzakelijk kan, bij sneeuwval, een tractie worden uitgerust met de volgende sneeuwplough:

- Nido sneeuwplough(3x) met een werkbreedte van 2,10m

2.4. Zoutopslag.

De gemeente Lingewaal heeft haar opslag aan de Achterweg 26 in Heukelum. Vanuit deze locatie starten en eindigen de strooiacties.

Op het terrein is een overdekte zoutopslag, met een afmeting van ca. 7m x 11m, waarin plaats is voor ca. 250 ton aan strooizout(NatriumChloride(NaCl)).

Het streven is om voor seizoensaanvang minimaal 175 ton NaCl op voorraad te hebben.

2.5. Menginstallatie.

Om te voorkomen dat bij natzoutstrooien het water gaat bevriezen wordt in een menginstallatie water met een fijn mengsel van NaCl samengevoegd. Door deze oplossing daalt het bevriezingspunt van het water tot ca. -12 °C en wordt voorkomen dat de strooi-installatie bevroert.

Bij temperaturen lager dan -12 °C neemt de kans op bevriezing van de menginstallatie of strooier aanzienlijk toe.

Omdat calciumchloride(CaCl₂) een veel lager vriespunt heeft(ca. -20 °C) kan dit zout tijdens extreme koude gebruikt worden als oplosmiddel.

Bij seizoensaanvang zal er een minimale voorraad van ca. 10 ton fijne NaCl en 5 ton CaCl₂ op de gemeentewerf zijn opgeslagen.

2.6. Zoutverbruik.

Tijdens een normaal winterseizoen zijn er ongeveer 35 strooirondes waarbij per keer 5 ton stroozout wordt verbruikt.

Bij winters met extreme sneeuwval en/of ijzel kan het aantal strooirondes echter oplopen tot 80 of meer. Tot extreme gladheidbestrijdingseizoenen worden de winters van 2009/2010 en 2010/2011 gerekend. Dit waren winters met veel sneeuwval en ijzelvorming.

Ondanks dat andere overheden toen in problemen kwamen door zouttekorten heeft de gemeente Lingewaal toen geen tekort gekend.

Dit is waarschijnlijk te danken aan het gevoerde strooi-beleid en de daarop afgestemde opslagvoorziening.

2.7. Gladheidsmeldsysteem.

Gladheidsbestrijding treedt in werking op het moment dat gladheid wordt verwacht. De gladheid kan ontstaan door op- of bevriezing van het wegdek of door verschillende vormen van neerslag of een combinatie van bovengenoemde factoren.

Of tot actie zal worden overgegaan is afhankelijk van één van de volgende situaties:

- *Gladheidsmeldsysteem provincie Gelderland.*

Voor het in gang zetten van een gladheidsbestrijdingsactie wordt gebruikt gemaakt van het gladheidsmeldsysteem van de provincie Gelderland. De provincie heeft voor de gladheidsbestrijding 27 wegdeksensoren op essentiële

plaatsen aangebracht welke aan de hand van een aantal variabelen constateren of er gestrooid moet gaan worden. Naast deze gegevens wordt ook informatie over de weersverwachting ingewonnen bij een weerbureau.

Door mee te gaan in het signalering-systeem van de provincie Gelderland heeft de gemeente een goed beeld van de weer-

en wegomstandigheden en is er tegelijk afstemming over de gladheidbestrijding op het aansluitende wegennet.

- *Eigen waarneming en ervaring;*
- *Meldingen van burger of weggebruiker.*

2.8. Seizoensduur.

Het winterseizoen begint officieel op 1 november en loopt tot 31 maart. Bij gladheid buiten deze periode gaat het meestal om een plaatselijke gladheid en zal een aangepaste actie worden ondernomen.

3. Routes.

In dit hoofdstuk worden de volgende onderdelen van het gladheidbestrijdingplan verder uitgewerkt.

Bij het opstellen van de routes is als uitgangscriteria gekozen om de vastgestelde wegen binnen drie uur, na oproep, gestrooid te hebben.

Bij sneeuwval zal dit vier uur na oproep zijn.

Tijdens de acties staat de veiligheid van onze medewerkers voorop hierdoor bestaat de kans dat bij extreme weersituaties de normtijden niet gehaald worden.

Voor de prioritering is een afweging gemaakt tussen de volgende elementen:

- **Hoofdroutes**
- **Vrijliggende fietspaden**
- **Bijzondere locaties**
- **Overige wegen**
- **Pleinen, trottoirs en (wandel)paden**
- **Bedrijventerreinen**
- **Gladheidbestrijding voor derden**
- **Andere wegbeheerders**

De strooiroutes zijn aangegeven op een overzichtstekening(bijlage C).

3.1. Hoofdroutes.

De volgende wegen(inclusief de aanliggende fietsstroken) vormen een hoofdroute en zullen tijdens een actie worden gestrooid.

In hoofdzaak gaat het hier om routes die behoren tot de zogenaamde ontsluitingswegen vanuit de woonkernen en busroutes voor het openbaar vervoer.

De wegen zijn willekeurig en per kern aangegeven.

Start- en eindpunt:

Gemeentewerf Achterweg 26, Heukelum.

Heukelum:

Achterweg, Appeldijk, Groeneweg, Gragtdijk, Kerkweg(ged.), Nieuweweg, Voorste Gewind, Julianaweg, Torenstraat/Voorstraat, stoepen naar Loswal en Evert Noolstraat, Heidensweg, Nieuwe Zuiderlingedijk.

Spijk:

Spijkse Kweldijk, Zuiderlingedijk, Spijkse Steeg, Veersteeg, Julianaweg, Noordelijke oprit.

Asperen:

Heukelumseweg, Leerdamseweg, Nieuwstraat, Voorstraat, Stadswal, 1^e, 2^e, 3^e Industrieweg, Achterstraat, Raadhuisplein, Brugstraat, Vrouwe Elburgstraat, Raadhuispein, Meerdijk, Nieuwe Zuiderlingedijk, Oude Zuiderlingedijk(ged.), stoepen Waterpoort

Vuren:

Molenweg, Poldersekade, Zeiving(ged.), Laaglandseweg, Azewijnseweg, Mert(Goudreinet), Industrieweg, Gaanweg, Poldersekade, Mildijk, Molenlaan, Petersweg, Leuvense Kweldijk, Dwarsweg, Haarweg, Poelweg.

Herwijnen:

Nieuwe Steeg, Tiendweg(ged.), Lingedijk, Achterweg, Sluimerskamp, Zworrelstraat, Waddensteinsesteeg(ged.), Waaldijk, Peperstraat(incl. Waaldijkstoep), Schoutensteeg, Bloklandweg, Zeek.

3.2. Vrijliggende fietspaden.

Onderstaande fietspaden worden tijdens een reguliere actie gestrooid. De paden zijn willekeurig en per kern aangegeven.

Asperen:

Heukelumseweg, Leerdamseweg, Oude Zuiderlingedijk.

Heukelum:

Heidensweg.

Spijk:

Spijksesteeg, Haarweg.

3.3. Bijzondere locaties.

Vanwege hun bijzondere functie zijn de volgende locaties opgenomen in een reguliere strooiactie:

- Terrein van de brandweerkazerne aan de Heukelumseweg in Asperen;
- Terrein van de brandweerkazerne aan de Graaf Reinaldweg(N830) in Herwijnen;
- Het gemeentehuis(actiecentrum calamiteiten) aan het Raadhuisplein te Asperen.

3.4. Overige wegen.

Tot de overige wegen behoren woonstraten in woonwijken en wegen in het buitengebied die weinig worden bereden. Deze wegen worden niet gestrooid. De gemeente Lingewaal heeft bij het opstellen van dit gladheidbestrijdingplan een afweging moeten maken tussen eindresultaat en kosten. Uit ervaringen blijkt dat binnen woonwijken en sommige buitenwegen te weinig verkeersbewegingen zijn om het dooimiddel efficiënt te laten werken. Strooien op dergelijke plaatsen is dus weinig zinvol.

Daarnaast heeft de weggebruiker een eigen verantwoording betreffende het gebruik van wegen tijdens bijzondere weersomstandigheden en dient hier naar te handelen.

3.5. Pleinen, trottoirs, (wandel)paden e.d..

Net als op de in artikel 3.4. genoemde wegen zal op pleinen, trottoirs en (wandel)paden om dezelfde reden geen gladheidbestrijding plaatsvinden. Sneeuwruimen op trottoirs is overigens geen verplichting voor de aanwonende eigenaren. Het verplicht stellen in de Algemene Plaatselijke Verordening(APV) is in

strijd met het internationaal recht volgens welke regelgeving het zou neerkomen op verplichte arbeid.

3.6. Bedrijventerreinen.

In de reguliere strooiroutes is gladheidbestrijding op en naar alle bedrijventerreinen opgenomen.

3.7. Dijkstoepen.

Omdat dijkstoepen, vanwege hun hellingshoek, extra gladheidsgevaar opleveren worden de belangrijkste stoepen gestrooid tijdens een reguliere strooiactie. Het gaat hierbij om zowel de stoepen aan de Waaldijk als aan de Lingedijken.

3.8. Gladheidbestrijding voor derden.

Er zal door de gemeente geen strooizout ter beschikking worden gesteld of verkocht aan bedrijven of particulieren.

Op de terreinen van bedrijven of particulieren zal de gemeente Lingewaal geen gladheidbestrijdingsmaatregelen, zoals strooien of sneeuwschuiven, uitvoeren.

3.9. Aansluiting andere beheerders.

Elk jaar zal, voorafgaand aan het strooiseizoen, met de aanliggende wegbeheerder(s) een afstemming plaatsvinden welke wegen worden gestrooid. Als blijkt dat een beheerder een aansluitende weg strooit en de gemeente Lingewaal ervoor kiest om op haar beheergebied de weg niet te strooien zal voor de beheersgrens een bord geplaatst worden met de tekst "einde strooigebied".

4. Gladheidbestrijdingstrategie.

De gladheid wordt bestreden door te strooien en/of te schuiven. Bij sneeuwval zal de sneeuw zoveel mogelijk tot op het wegdek worden geruimd. Om de restanten van de sneeuw te ruimen is het strooien van een dooimiddel noodzakelijk. De werking van het dooimiddel is echter sterk afhankelijk van de mate van verkeersbewegingen. Hierdoor kan de situatie ontstaan dat het wegdek voldoende is behandeld maar niet geheel vrij van sneeuw(resten) is.

Bij de gladheidbestrijding kent de gemeente twee manieren van bestrijden:

- Preventief: voordat de feitelijke gladheid ontstaat met een dooimiddel van water/NaCl/CaCl₂ en NaCl(natzoutstrooien);
- Curatief: nadat een sneeuw- of ijzelgladheid heeft ingezet zal drooggestrooid worden met een dooimiddel van NaCl(droog).

Omdat met het systeem van de provincie Gelderland wordt meegegaan zijn de gemeentelijke strooiacties meestal preventief.

4.1. Preventief strooien.

Vuistregels bij preventief strooien zijn:

- *Strooien voordat gladheid optreedt;*
- *Voorkomt hechting van ijs/sneeuw aan het wegdek;*
- *Op droog wegdek steeds bevochtigd strooien;*
- *7-10 gr/m² bij rijp, aanvriezende mist, opvriezen van natte weggedeelten;*
- *10-15 gr/m² bij neerslag, sneeuwval;*
- *15-20 gr/m² bij ijzel.*

4.2. Curatief strooien.

Vuistregels bij curatief strooien zijn:

- *Wanneer gladheid al aanwezig is;*
- *7-10 gr/m² bij rijp, aanvriezende mist, opvriezen van natte weggedeelten;*
- *15-20 gr/m² bij sneeuwval, ijzel, onderkoelde regen sneeuwruimen*

Bij de strooiacties moet er rekening mee gehouden worden dat de werking van het strooizout bij temperaturen lager dan ca. -10° C nagenoeg nihil zal zijn.

5. Milieu.

Het strooien van zout heeft gevolgen voor de omgeving. Zo reageert zout sterk met metalen en kan daardoor schade veroorzaken aan voertuigen en wegmeubilair. Een bijkomend probleem is het zouter worden van de naastgelegen wegbermen en watergangen waardoor de flora en fauna kan worden beïnvloedt.

Om de gevolgen van het gebruik van strooizout zoveel mogelijk te beperken is het belangrijk om een goede combinatie te vinden tussen verkeersveiligheid en de hoeveelheid te gebruiken strooizout.

6. Controle.

Civiele Werken(buitendienst) is belast met een systematische controle op de gladheidbestrijding zoals aangegeven in dit plan.

De teamleider Groen zorgt voor een registratiesysteem waarin de volgende punten zijn opgenomen:

- tijdstip melding provincie;
- op welke tijdstip is gestart met de actie;
- einde van strooiactie;
- inzet van materieel;
- aangebrachte hoeveelheid dooimiddel per m2.

7. Wegmeubilair.

Voor een efficiënte gladheidbestrijding is het noodzakelijk dat gedurende het winterseizoen wegmeubilair, zoals afsluitpaaltjes e.d., tijdelijk worden uitgenomen of verwijderd.

Het gaat hierbij om de volgende locaties:

Vuren: Dwarsweg;

Asperen: Stadswal.

8. Voorlichting, communicatie en klachten.

8.1. Voorlichting.

Gezien het belang wil de gemeente Lingewaal de voorgenomen gladheidbestrijding aan zoveel mogelijk weggebruikers communiceren. Om deze reden zal de strategie in het Lingewaal-journaal worden gepubliceerd.

Daarnaast zal het gladheidbestrijdingplan in zijn geheel op de gemeentelijke website geplaatst worden.

In de publicaties zal beschreven worden:

- Welke wegen, geheel of gedeeltelijk, worden gestrooid;
- Dat niet alle wegen worden gestrooid;
- Dat trottoirs en wandelpaden niet worden gestrooid;
- Dat straten in woonwijken niet worden gestrooid;
- Dat er risico's zijn bij het deelnemen aan het verkeer bij winterse omstandigheden;
- Hoe de werking van strooizout is;
- Wat een goede winteruitrusting is voor motorvoertuigen;
- Dat het gladheidbestrijdingplan met bijbehorende tekeningen is in te zien op: de gemeentelijke website(digitaal) en gemeentehuis(analoog);
- Dat de gemeente een inspanningsverplichting heeft maar geen resultaatsverplichting;
- Dat de gemeente, als zij conform het gestelde in het gladheidbestrijdingplan heeft gehandeld, geen aansprakelijkheid aanvaardt voor schade ontstaan door wintergladheid;
- Dat er niet met zand zal worden gestrooid;
- Dat er geen zout zal worden verkocht of beschikbaar gesteld aan bedrijven of particulieren;

- Dat we de burger op zelfredzaamheid wijzen om stoepen en trottoirs te vegen;
- Waar de burger terecht kan met eventuele klachten over de gladheidbestrijding.

8.2. Communicatie overheden.

Het actuele gladheidbestrijdingplan wordt jaarlijks voor aanvang van het seizoen gezonden aan:

- Politie;
- Brandweer;
- Ambulancedienst;
- Gemeente Gorinchem;
- Gemeente Leerdam;
- Gemeente Geldermalsen;
- Gemeente Neerijnen;
- Waterschap Rivierenland;
- Provincie Gelderland.

8.3. Klachtenregistratie.

Gedurende het seizoen zal een klachtenregistratie worden bijgehouden. Afhankelijk van het type klacht zal hierop actie worden ondernomen. De actie kan bestaan uit een directe maatregel of een aandachtspunt in de evaluatie aan het einde van het seizoen.

Vastgesteld in de vergadering van het college van burgemeester en wethouders van
 5.8..... 2014

burgemeester en wethouders van Lingewaal,

Ir. C. Verweij
 Gemeentesecretaris

L.H.M. van Ruijven-van Leeuwen
 Burgemeester

Bijlage A

Strooiacties seizoen 2013/2014

Nummer	Datum	Melding	Melding	Begintijd	Eindtijd	Soort	Behandeling
1	30-nov	3:30	Provincie	4:00	6:00	Opvriezing	Preventief
2	2-dec	7:00	Provincie	7:30	9:30	Opvriezing	Preventief
3	3-dec	n.v.t.	Coördinator	10:30	12:30	Opvriezing	Preventief
4	4-dec	2:00	Provincie	2:30	4:30	Opvriezing	Preventief
5	5-dec	0:00	Provincie	0:30	2:30	Opvriezing	Preventief
6	5-dec	18:30	Provincie	19:00	21:00	Opvriezing	Preventief
7	6-dec	3:30	Provincie	4:00	7:00	Opvr./Sn.	Curatief
8	6-dec	n.v.t.	Coördinator	7:30	10:30	Sneeuw	Curatief
9	7-dec	7:30	Provincie	8:00	13:30	Sneeuw	Curatief
10	7-dec	20:30	Provincie	21:00	23:00	Opvriezing	Preventief

Bijlage B

Klachten en meldingen seizoen 2013/2014

Overzicht klachten gladheidbestrijding 2013-2014

Datum	Straat	Kern	Melding
	Geen		